

نگاه

تالابی که مسیر رفت‌وآمد شترها شد

پرآبی تالاب جازموریان مایه نشاط مردم بود. هرکس قایقی در دل قایق‌های زنگ‌زده هرکدام در گوشه‌های افتاده و کسی از آن استفاده نمی‌کند.

سال‌های بسیاری است که این تالاب خشک شده، حتی سال قبل هم خبرگزاری مهر در گزارشی اعلام کرده بود باتلاق جازموریان بیابان شده و خشک سالی مطلق در جنوب کرمان رخ داده است. در این مطلب آمده بود باتلاق جازموریان در جنوب کرمان ماه‌هاست بی‌آب مانده و بستر این حوضه آبریز به بیابانی بی‌آب‌وعلف تبدیل شده است.

جازموریان در جنوب استان کرمان قرار گرفته است و بزرگ‌ترین حوضه آبریز در استان کرمان محسوب می‌شود. این باتلاق بین دو استان کرمان و سیستان‌وبلوچستان قرار دارد که در گذشته از بمبور در سیستان‌وبلوچستان و هلیل‌رود در استان کرمان تغذیه می‌شده است. اما ماه‌هاست از این دو رودخانه آبی به سمت جازموریان جاری نشده، بستر باتلاق جازموریان به کلی خشکیده است و به بیابانی تبدیل شده که در آن شترهای عشاری چرا می‌کنند. هزارو ۳۹۰ کیلومترمربع وسعت این باتلاق است که در این وسعت هم‌اکنون حتی یک مترمربع نیز آب وجود ندارد.

خشک‌سالی بی‌سابقه در استان کرمان و سیستان‌وبلوچستان موجب شده در اکثر شهرستان‌های جنوبی استان که هر سال یک یا دو سیلاب را تجربه می‌کردند، در سال آبی جاری حتی ۱۰ میلیمتر نیز بارندگی روی ندهد. این مسئله موجب شده بسیاری از گونه‌های جانوری و گیاهی نیز از بین بروند و نمی‌توان دورنمایی برای باتلاق جازموریان در نظر گرفت. هرچند قرار بود از طرح‌های احیای سایر حوضه‌های آبریز ازجمله دریاچه ارومیه برای احیای باتلاق استفاده شود، اما عملا دیگر حوضه‌های آبریز نیز روزگار بهتری ندارند.

در باتلاق جاموریان هیچ کار عملی برای احیا صورت نگرفته است و تنها طرح‌های مطالعاتی بی‌ثمری انجام شد که هیچ‌گاه به مرحله ایده برای عملیاتی‌شدن نیز نرسیدند. یکی از مهم‌ترین عواملی که موجب خشکیده‌شدن این باتلاق شده، سدسازی بر روی هلیل‌رود در جیرفت و بمبور در استان سیستان‌وبلوچستان است. عدم راهایی‌سازی حقابه این باتلاق در حالی روی می‌دهد که به دلیل فاصله زیاد سدها تا باتلاق و خشک‌شدن بستر رودخانه‌ها حتی در صورت رهاسازی حقابه، آب جذب زمین می‌شود و به باتلاق نمی‌رسد.

از سوی دیگر برداشت‌های بی‌رویه آب از سفره‌های آب زیرزمینی در اطراف باتلاق موجب شده سطح آب در دشت‌های اطراف این باتلاق نیز به‌شدت کاهش یابد و همین امر در شهرستان‌های جنوبی کرمان و در روستاهای اطراف باتلاق موجب ترک‌خوردگی‌های بزرگ زمین شده است؛ به‌طوری‌که برخی از خانه‌های مردم نیز دیگر قابل سکونت نیستند.

همچنین ساخت‌وسازهای کوچک آبخیزداری بر روی رودخانه‌ها فصلی در اطراف باتلاق نیز مزید بر علت شده است و هیچ آبی از این رودخانه‌ها نیز وارد باتلاق نمی‌شود و سطح رطوبت منطقه به پایین‌ترین سطح خود رسیده است. مشکل دیگر عدم بارندگی در جنوب کرمان است؛ به‌طوری‌که در بسیاری از شهرستان‌های اطراف باتلاق حتی یک میلی‌متر باران نیز بر زمین نیاریده است.

گزارشی از نبود سرپناه امن در جازموریان

ما همه یکی هستیم

عکس: بهزاد حسینی/آرنداد

شرق: محرومیت اشکال مختلف دارد که نوعی از آن، همان شرایطی است که مردم جازموریان تجربه می‌کنند. آنها علاوه بر تمام نداشتن‌های تحمیل‌شده، با درد نبود سرپناه امن هم دست‌وپنجه نرم می‌کنند و همین نبود اسکان مناسب و بهداشت کافی، منجر به بسیاری از بیماری‌ها برای کودکان و بزرگسالان شده

عادت به محرومیت

گرمای اینجا به حدی است که حتی نور خورشید هم صورت کودکانش را سوزانده است. مادرهای جوان با کودکانشان که از تعداد انگشتان دست هم بیشتر است، همه جلوی در کپراهی خود نشسته‌اند و به این بیابان وسیع چشم دوخته‌اند. برخی دیگر از بچه‌ها با پاهای برهنه دنبال هم می‌کنند و لابه‌لای این کپرها قایم‌باشک بازی می‌کنند.

در همین تانیه‌ها، آسمان کمی تیره می‌شود و توفان و باران، آرامش این زمین را برهم می‌زند. باد تند وسایل‌های جلوی کپرها را با خود می‌برد و بزرگ‌ترها با ترس ویرانی سازه‌های آشیانه خود، پارچه‌های ضخیمی بر روی آن می‌کشند. خاک نم‌نم تمام کف کپرها را می‌پوشاند. شاید کمتر از ۱۵ دقیقه، باد و باران به آرامی فروکش می‌کند. همه از داخل کپرها بیرون می‌آیند و شروع به خارج‌کردن خاک داخل خانه‌های خود می‌کنند. یکی از مادرهای جوان با چوب عقبری را از داخل خانه بیرون می‌آورد که با ورزش باد در کپر آنها افتاده بود. بیشتر اهالی بی‌تفاوت به دستان این مادر مشغول کار خود هستند و چند کودک از سر کنجکاو می‌دنبال مادرشان راه می‌روند. ماجرای پیداکردن عقب‌ر در خانه، برای بسیاری از این مردم به یک امر عادی تبدیل شده، چون سال‌های سال است که طعم سرپناه امن را نچشیدند.

ریشه مشترک تمام مشکلات جازموریان

جازموریان به باور آدم‌های فعال در منطقه، هزار داستان ناگفته دارد. شاید فقر منطقه هر روز بر تعداد این داستان‌ها اضافه‌کنند؛ از بی‌آبی و نبود هیچ کاری برای اشتغال در منطقه تا نیاز به ساخت خانه‌های امن برای خانواده‌های منطقه. غزال باقری، مدیرعامل مجموعه سا همه یکی هستیم، روایت کوتاهی از آنچه در سفرهای مکرر به این منطقه دارد، بازگو می‌کند. در بین صحبت‌هایش مشخص است که به دلیل محرومیت بسالا در جازموریان، حتی رفت و آمد برای فعالان منطقه هم سخت است و در گفت‌وگو با «شرق» می‌گوید: «اولین مسئله در این منطقه مشکل اقتصاد و اشتغال این افراد است. حتی این منطقه خاک مناسبی برای کشاورزی ندارد. درواقع چون سال‌های بسیاری است در این منطقه کشاورزی انجام نشده، بسیاری کشاورزی‌کردن را هم بلد نیستند و معمولا برای کارگری روزمزد به شهرهای

دیگر می‌روند. موضوع پراهمیت دیگر کم‌آبی منطقه است، چون تالاب جازموریان کاملا خشک است. اصلا بخش عمده مشکلات مردم این منطقه به دلیل همین بی‌آبی و کم‌آبی است. وقتی به ابعاد مختلف مشکلات مردم جازموریان نگاه می‌کنیم، به ریشه‌های مشترکی می‌رسیم که دور از فقر و بی‌آبی منطقه نیست. در حال حاضر طرح‌ها و برنامه‌هایی برای این منطقه داریم که امیدواریم با بهترین نتیجه همراه شود.»

بحث اول ما سرپناه است

منطقه جازموریان در عرض چند سال به مرور خشک و خشک‌تر شد. در این سال‌ها دریاچه جازموریان از جایی پرآب که قایق بر آن رفت و آمد می‌کرد، به زمینی نمکی تبدیل شده است. بنابراین همین موضوع به‌طور کامل معیشت منطقه را تحت تأثیر قرار داد و حالا مردم منطقه با بی‌آبی شدید دست‌وپنجه نرم می‌کنند. رضا عابدینی، رئیس هیئت‌مدیره و بنیان‌گذار مجموعه مردم‌نهاد ما همه یکی هستیم، درباره این تغییر در منطقه به «شرق» می‌گوید: «روزگاری منطقه جازموریان بسیار سرسبز بوده و به مرور زمان به دلیل عدم مدیریت مسئولان، دچار خشک‌سالی شده است. در حال حاضر همه این مشکلات نیازمند مدیریت بالادستی‌های کشور است. الان مشکلات معیشتی درخور توجه در منطقه دیده می‌شود. این را هم باید در نظر گرفت که معیشت تک‌تک مردم جازموریان به عوامل مختلفی مربوط است. برای بررسی و رفع این مسائل ما یک برنامه بلندمدت داریم که در حال حاضر روی آن کار می‌کنیم و امیدواریم به‌زودی شروع شود.»

خیلی وقت‌ها شاهد شکست طرح‌های تسهیلگری در مناطق هستیم که عابدینی دلیل آن را عدم تمرکز کافی در منطقه می‌داند و می‌گوید: «یکی از راه‌های مؤثر در موضوع ورود به مشکلات منطقه همین است که مدتی را با این مردم زندگی کنیم، مشکلات را شناسایی کنیم و جواب را از دل همین مردم بیرون بکشیم. اما برخی گروه‌ها برنامه‌هایی را بیرون از این منطقه طراحی و کم‌کم شروع به اجرا کردند که در آخر هم با شکست مواجه شدند. در حال حاضر ما در چهار حوزه توسعه پایدار فعالیت می‌کنیم؛ آموزش، سلامت، رفاه و معیشت که از کل عوامل توسعه پایدار ما فقط بر

خبر

گردوخاک در تهران

شرق: اداره کل هواشناسی استان تهران ضمن پیش‌بینی آسمان صاف برای استان در پنج روز آینده، از وزش باد شدید و خیزش موقت گردوخاک در برخی نقاط خبر داد.

بر اساس بررسی نقشه‌های پیش‌یابی و تحلیل الگوهای همدیدی، وضعیت جوی استان تهران در پنج روز آینده آسمان صاف تا قسمتی ابری در بعضی ساعات همراه با افزایش ابر و وزش باد پیش‌بینی می‌شود.

دیروز در پاره‌ای نقاط به‌ویژه نیمه جنوبی و غرب استان وزش باد شدید و خیزش موقت گردوخاک و در ارتفاعات گاهی رگبار پراکنده مورد انتظار بود و تا روز شنبه (۱۲ خرداد) روند افزایش نسبی دما در سطح استان پیش‌بینی می‌شود.

بر اساس اعلام اداره کل هواشناسی استان تهران، ورامین با بیشینه دمای ۳۶ درجه سانتی‌گراد گرم‌ترین ایستگاه استان تهران در ۲۴ ساعت گذشته گزارش شده است. آسمان تهران امروز صاف تا قسمتی ابری و وزش باد، کاهی افزایش باد با حداقل دمای ۲۲ و حداکثر دمای ۳۴ درجه سانتی‌گراد و طی پنجشنبه (۱۰ خرداد) صاف تا قسمتی ابری، وزش باد، کاهی افزایش باد با حداقل دمای ۲۳ و حداکثر دمای ۳۵ درجه سانتی‌گراد پیش‌بینی می‌شود.

همچنین آلاینده شاخص هوای پایتخت طی ۲۴ ساعت گذشته «ازن» با میانگین ۸۳ بود و کیفیت هوای پایتخت در شرایط قابل قبول قرار داشت. آلاینده شاخص هم‌اکنون «ذرات معلق کمتر از ۲.۵ میکرون» با میانگین ۸۲ و کیفیت هوا در وضعیت قابل قبول است.

از ابتدای سال جاری تاکنون میانگین کیفیت هوای تهران پنج روز در وضعیت پاک و ۶۴ روز در شرایط قابل قبول بوده است.

گفتنی است که شاخص کیفیت هوا (AQI) به پنج دسته اصلی تقسیم‌بندی می‌شود. بر اساس این تقسیم‌بندی از عدد صفر تا ۵۰ هوا «پاک»، از ۵۱ تا ۱۰۰ هوا «قابل قبول یا متوسط»، از ۱۰۱ تا ۱۵۰ هوا «ناسالم برای گروه‌های حساس»، از ۱۵۱ تا ۲۰۰ هوا «ناسالم»، از ۲۰۱ تا ۳۰۰ هوا «بسیار ناسالم» و از ۳۰۱ تا ۵۰۰ شرایط کیفی هوا «خطرناک» است.

جدول ۴۷۸۴ طراح: بیژن گورانی

			۸		
		۶		۴	
			۸		۹
				۴	
	۲				
			۵		
				۶	
		۹			
			۳		۵
				۴	

				۷	
			۸		۹
				۳	۵
			۶		
	۹				
			۳		۵
		۲			
			۲		
	۴				
				۲	
	۹	۸			
				۱	
			۳		
	۷				

سودوکو سخت ۳۷۸۰

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

حل سودوکو ۳۷۷۹

۵	۴	۹	۱	۲	۷	۳	۸	۶
۶	۷	۲	۵	۳	۸	۹	۱	۴
۳	۸	۱	۶	۴	۹	۵	۲	۷
۱	۵	۴	۹	۲	۸	۳	۶	۱
۲	۳	۸	۹	۱	۵	۴	۶	۷
۹	۶	۷	۳	۸	۴	۵	۲	۱
۷	۱	۶	۸	۳	۲	۴	۵	۱
۸	۲	۵	۴	۷	۱	۶	۹	۳
۴	۹	۳	۲	۵	۶	۱	۷	۸

۶	۵	۱	۸	۹	۲	۷	۴	۳
۳	۴	۹	۲	۷	۶	۵	۸	۱
۸	۷	۲	۶	۴	۱	۳	۵	۹
۱	۲	۷	۶	۵	۹	۱	۴	۸
۳	۸	۵	۲	۱	۹	۷	۶	۳
۹	۶	۷	۴	۳	۸	۱	۲	۵
۲	۳	۹	۸	۶	۵	۱	۷	۴
۷	۹	۱	۵	۲	۴	۳	۶	۱
۵	۱	۶	۳	۷	۴	۸	۹	۲

حل جدول ۴۷۸۳

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲
۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳
۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵
۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴

افقی:

۱- گرفتاری و مزاحمت- افسار- برکه کوچک
مقوایی ۲- یکدندگی- خواهش و درخواست- کلیدی در موسیقی ۳- نوزادی که به آن خدا در بالشتک نان‌پزی- شتر بی‌کوهان- محافظ مدارهای الکتریکی
۵- علم و آگاهی- نوعی گیوه- درهم‌فشرده‌شده میان دست ۶- نام‌ها- کنفهم- حالتی مخصوص زن آبیستن ۷- ناز و غمزه- حرکت و جنبش- کلمه پرش ۸- ستون بدن- هافیک فرانسوی تیم فوتبال رئال مادرید- پایان‌نامه ۹- روزی- هفتادوچهارمین سوره قرآن- کره فرش ۱۰- حلال رنگ- بنیان‌گذار حزب کمونیست- زخمی و مجروح ۱۱- تخریب‌کننده اموال عمومی- سرمشق- آماده ۱۲- از القاب امرای ترک- پناهگاه- سخن زیرلب از روی نارضایتی ۱۳- دروگگو- پیشروی وسیع آب در خشکی ۱۴- ضمیری انگلیسی- هریک از نمک‌های اسیدنیتریک- بداخلاق ۱۵- وسیله تزریق آمپول- رویدن- لجن‌د به لب دارد

عمودی:

۱- البومی با آواز شهرام ناظری- بارقه- مرطوب ۲- ردیف- روغن مخصوص دیفرانسیل موتور- زادگاه حضرت ابراهیم(ع) ۳- بله روسی- درخت سدر- یخ زیر ناودان ۴- هماهنگی وزن و قافیه- از حوزه‌های مهم ورزش زمستانی در ارتفاعات البرز- خطایی در هندبال ۵- عنکبوت پشمالو- کیوتز صحرایی- سرسرای ورودی ۶- چمد رستم در شاهنامه- صمیمی- چراغ پیه‌سوز قدیمی ۷- دارایی شخصی- میان‌ها- آموختنی مدرسه ۸- از چهره‌های مؤثر حزب نازی- گردشگری در طبیعت- پیش‌درآمد آشغال ۹- کوچک‌ترین ذره عنصر- زاپاس- ساز زدن